

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2011-3-86 (Devralma)
Karar Sayısı : 11-22/386-120
Karar Tarihi : 7.4.2011

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 **Başkan** : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, Mehmet Akif ERSİN, İsmail Hakkı
KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Murat
ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER: Hüseyin COŞGUN, Fethullah GÜLER

C. BİLDİRİMDE

20 **BULUNAN** :- Pfizer, Inc.
Temsilcisi: Av. Gönenç GÜRKAYNAK ve
Av. K. Korhan YILDIRIM
Çitlenbik Sk. No: 12, Yıldız Mah. ELİG Ortak Avukat Bürosu,
34349, Beşiktaş/İstanbul

D. TARAFLAR :- Pfizer, Inc.
235 East 42. St. 10017-5755, New York/ABD

- Ferrosan Holding A/S
Sydmarken 5 DK-2860 Soeborg, DANİMARKA

30 **E. DOSYA KONUSU:** Ferrosan Holding A/S'nin tüketici sağlığı işinin tam kontrolünün Pfizer, Inc. tarafından dolaylı olarak devralınması işlemine izin verilmesi talebi.

40 **F. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 25.3.2011 tarih ve 2318 sayı ile giren bildirim üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 2010/4 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" in ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucu düzenlenen 31.3.2011 tarih ve 2011-3-86/Öİ-11-382.HC sayılı Birleşme/Devralma Ön İnceleme Raporu, 1.4.2011 tarih ve REK.0.07.00.00-120.01.05/106 sayılı Başkanlık Önergisi ile 11-22 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili Rapor'da özetle; Ferrosan Holding A/S'nin tüketici sağlığı işinin tam kontrolünün Pfizer, Inc. tarafından dolaylı olarak devralınması işleminin, 2010/4 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi olmakla birlikte, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında bir hâkim durum yaratan veya mevcut bir hakim durumu güçlendiren ve bunun sonucunda ülkenin bütünü yahut bir kısmında ilgili piyasadaki rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuran nitelikte olmadığı, dolayısıyla bildirim konu işleme izin verilmesi gerektiği sonuç ve kanaatine ulaşıldığı ifade edilmektedir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1.Taraflar

H.1.1. Devralan: Pfizer, Inc. (Pfizer)

60 Pfizer, araştırma odaklı küresel bir biyoeceza şirkettir. Pfizer'in çeşitlilik arzeden sağlık ürünleri portföyünde insan ve hayvanlar için biyolojik ve küçük molekülü ilaçlar ve aşular ile besleyici ürünler ve birçok tüketici sağlık ürünleri bulunmaktadır. Pfizer "biyofarmasötikler" ve "çeşitli" başlıkları altında iki farklı ticari organizasyon çerçevesinde çalışmaktadır. "Biyofarmasötikler" işkolu, tüketici odaklı temel bakım, özel bakım, kurulu ürünler, gelişen pazarlar ve onkoloji ünitelerini kapsamaktadır. "Çeşitli" işkolu ise, evcil hayvanlardaki ve çiftlik hayvanlarındaki hastalıkları önleyen veya tedavi eden hayvan sağlığı ürünlerini, ağrı tedavilerini, öksürük/soğuk algınlığı/alerji ilaçlarını, diyet katkılarını, hemoroidal tedavi ve kişisel bakım ürünlerini kapsayan ve tezgâh üzerinden satılan sağlık hizmetlerini içeren tüketici sağlığı ürünlerini, bebek ve çocuk formül ürünlerini kapsayan besleyici ürünleri ve jelatin kapsül işini temsil eden *capsugel* ürünlerini içermektedir.

70 Pfizer halka açık bir şirket olup, hisseleri New York, Londra, NYSE Euronext ve İsviçre borsalarında işlem görmektedir. Pfizer'ın hissedarlarından hiçbiri şirket üzerinde kontrolü sağlayacak oranda hisseye sahip değildir.¹

Türkiye'de Pfizer İlaçları Ltd. Şti ve Warner Lambert İlaç San. Ltd. Şti. unvanlı iştirakleri aracılığıyla faaliyet gösteren Pfizer'ın, 2010 yılı dünya ve Türkiye ciroları sırasıyla TL ve TL'dir.

H.1.2. Devreden: Ferrosan Holding A/S (Ferrosan)

80 1920 yılında demir katkıları üretmek üzere kurulan Ferrosan, tüketici sağlığı ürünleri² alanında faaliyet gösteren bir teşebbüstür. Merkezi Danimarka'da bulunan şirket İskandinavya bölgesinde Rusya ve Türkiye'nin de içinde bulunduğu Doğu Avrupa pazarlarında bilim temelli tüketici sağlık ürünlerinin satışı işinde faaldir. Ferrosan'ın bir başka faaliyet alanı ise tıbbi cihazlar pazarıdır.

90 Türkiye'de Ferrosan Sağlık Ürün ve Hizmetleri A.Ş. unvanlı iştiraki aracılığıyla faaliyet gösteren Ferrosan'ın en büyük hissedarları Altor 2003 Fund GP Limited (Altor) tarafından yönetilen Altor I S.a.r.l ve Scan Vita International A/S (Scan A/S)'dir. Altor'un %61, Scan A/S'nin %26 oranında hisse sahibi olduğu Ferrosan'ın hisselerinin geri kalanı halihazırdaki ve geçmiş yöneticileri ile kilit şirket elemanları tarafından kontrol edilmektedir. Ferrosan'ın 2010 yılı dünya ve Türkiye ciroları sırasıyla TL ve TL'dir.

Ferrosan'ın devre konu işi, tüketici sağlığı ürünleri ile sınırlı olup, tıbbi cihazlar işletmesi devralma işlemi çerçevesinde Pfizer tarafından devralınmayacaktır.

¹ticari sır

² Ferrosan'ın faaliyetine konu tüketici sağlığı ürünleri multivitaminler, probiyotik katkı ürünleri, oral cilt sağlığı ürünleri ve nutri-zinc ürünleridir.

H.2. İlgili Pazar

100 H.2.1. İlgili Ürün Pazarı

Tarafların faaliyetleri sadece multivitaminler olarak nitelendirilen ürünlerde çakışmaktadır. Bu çerçevede tarafların faaliyetlerinin çakışmadığı pazarlar bakımından, işlem sonucu olası pazar tanımları çerçevesinde herhangi bir yoğunlaşma meydana gelmediğinden “İlgili Pazarın Tanımlanmasına İlişkin Kılavuz”un (20) numaralı paragrafına uygun olarak dosya kapsamında kesin bir pazar tanımı yapılmamıştır.

110 İlgili pazarın tanımlanmasına ilişkin ilaç sektörüne yönelik rekabet hukuku incelemelerinde ilgili ürün pazarları, inceleme konusu ürünler ve onlarla ikame edilebilen ilaçlardan oluşmaktadır. Bu nedenle başvuru konusu işlemin etkilediği ilgili ürün pazarlarının belirlenebilmesi için öncelikle dosya konusu ilaçların hangi ürünlerle ikame edilebilir olduğunun tespit edilmesi gerekmektedir. İlaç sektöründeki ürünlerin ikame edilebilirliği ise temel olarak ilaçların endikasyonlarına (kullanım amaçlarına) göre belirlenmektedir. İlaçların genellikle kullanım amaçlarına göre sınıflandırılmış hali, European Pharmaceutical Marketing Association’ın (EphMRA) Anatomik Tedavi Sınıflandırması (Anatomic Therapeutic Classification-ATC) ile ortaya çıkmaktadır. Bu sınıflandırma, ilaçları etki ettiği sistem (sindirim sistemi, sinir sistemi gibi) veya organa göre 16 anatomik gruba ve her bir grubu da kapsamı değişen 4 kademeye ayırmaktadır. En geniş kapsamı ATC-1, en dar kapsamı ise ATC-4 oluşturmaktadır. 120 Buna göre, aynı kullanım amacına sahip olan ilaçlar aynı ATC-3 sınıfı altında bulunmaktadır. Bu kademedeki ilaçlar büyük ölçüde birbirinin yerine kullanılabilir. Öte yandan, ATC-3 sınıflandırması ilaçlar arasındaki ikame edilebilirliği her zaman yeterince gösteremeyebilmektedir. Bu nedenle bazı durumlarda farklı ATC-3 gruplarındaki ilaçlar ikame özelliğine sahip olabilmekte, buna karşın aynı ATC-3 grubunda yer alan ancak farklı ATC-4 gruplarına ait olan ilaçlar birbirinin yerine geçemeyebilmektedir. Tüm bunların yanında aynı etken maddeye sahip olmayan ilaçların ikame edilemeyeceği ve bu bağlamda etken maddeye göre -çok daha dar- ilgili ürün pazarlarının tanımlanabileceği de göz önünde bulundurulması 130 gereken bir husustur. Bu nedenlerle, ilaç sektörüne yönelik rekabet hukuku incelemelerinde, ilgili ürün pazarı tanımları bakımından olay bazında farklı değerlendirmeler yapılabilmekte ve ATC-3 sınıflaması başlangıç noktası olarak kabul edilmekle birlikte, bundan daha dar veya daha geniş pazarlar tanımlanabilmektedir.

Yukarıda yer verilen açıklamalar ışığında ATC-3 sınıflaması çerçevesinde ve Kurul’un 9.5.2007 tarih, 07-39/439-159 sayılı; 9.7.2008 tarih, 08-44/608-233 sayılı ve 9.10.2008 tarih, 08-57/911-362 sayılı kararları paralelinde ilgili pazar “*multivitaminler*” olarak belirlenmiştir.

140 H.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

Pazara giriş, arz kaynaklarına ulaşma, üretim, dağıtım, pazarlama ve satış şartlarının bölgesel bir farklılık göstermemesi nedeni ile ilgili coğrafi Pazar, “Türkiye” olarak tespit edilmiştir.

H.3. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

150 H.3.1. Bildirime Konu İşlemin Niteliği

Devralma işleminin amacı dosya mevcudu bilgi ve belgede; Pfizer açısından, Pfizer'ın faaliyetlerinin coğrafi kapsamını İskandinav ülkeleri, Rusya ve Ukrayna'ya doğru genişletmesi ve Ferrosan'ın tüketici sağlığı ürünlerinin, Pfizer'ın halihazırdaki vitaminler ve gıda takviyesi işlerini bütünleyici bir nitelik arzemesi; Ferrosan açısından, Ferrosan'ın markalarının Pfizer'ın küresel etkisi vasıtasıyla yayılma imkanı verecek olması olarak belirtilmiştir. Taraflar arasında imzalanan 3.2.2011 tarihli Hisse Devralma Anlaşması uyarınca Pfizer, Ferrosan'ın tüketici sağlık hizmeti ürünleri işini Altör'da bulunan hisseleri almak suretiyle dolaylı olarak devralacaktır. Ferrosan'ın 160 tıbbi cihazlar işi ve şirketin merkezinin bulunduğu taşınmazı elinde bulunduran şirket, Altör tarafından Devralma İşleminin tamamlanmasından önce satın alınacak ve böylece devralma kapsamından çıkarılmış olacaktır.

Devralma İşleminin tamamlanmasının ardından Pfizer dolaylı olarak tamamına sahip olduğu bir iştiraki vasıtasıyla tüketici sağlığı ürünleri işini elinde bulunduran şirket olan Ferrosan'ı kontrol edecektir. Anlaşma uyarınca alıcı, Pfizer'ın dolaylı olarak tamamına sahip olduğu iştiraki olan CP Pharmaceutical International CV unvanlı şirkettir.

170 H.3.2. Hukuki Değerlendirme

4054 sayılı Kanun'un 7. maddesine dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı Tebliğ'in birleşme ve devralma sayılan hallerin belirlendiği 5. maddesinin (1) (b) bendinde, *"Bir veya daha fazla teşebbüsün tamamının ya da bir kısmının doğrudan veya dolaylı kontrolünün, hisse ya da mal varlığının satın alınmasıyla, sözleşmeyle veya diğer bir yolla bir ya da daha fazla teşebbüs veya halihazırda en az bir teşebbüsü kontrol eden bir ya da daha fazla kişi tarafından devralınması"* işlemlerinin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında birleşme veya devralma işlemi sayılacağı belirtilmiştir.

180 İncelemeye konu işlemde hâlihazırda Altör tarafından kontrol edilmekte olan Ferrosan'ın tüketici sağlığı işlerinin kontrolünün Pfizer'a geçmesi öngörülmektedir. Dolayısıyla, işlem neticesinde anılan şirketin kontrol yapısında kalıcı değişiklik meydana geleceği anlaşıldığından anılan işlem, Tebliğ'in 5. maddesi anlamında bir devralmadır.

190 2010/4 sayılı Tebliğ'in 7. maddesi; *"Bu Tebliğin 5 inci maddesinde belirtilen bir birleşme veya devralma işleminde; a) İşlem taraflarının Türkiye ciroları toplamının yüz milyon TL'yi ve işlem taraflarından en az ikisinin Türkiye cirolarının ayrı ayrı otuz milyon TL'yi veya b) İşlem taraflarından birinin dünya cirosunun beş yüz milyon TL'yi ve diğer işlem taraflarından en az birinin Türkiye cirosunun beş milyon TL'yi, aşması halinde söz konusu işlemin hukuki geçerlilik kazanabilmesi için Kuruldan izin alınması zorunludur."* hükmünü amirdir.

İşlem taraflarının 2010 yılı cirolarına Tablo 1'de yer verilmiştir.

Tablo 1: İşlem Taraflarının 2010 Yılı Ciroları (TL)

	Pfizer	Ferrosan
Dünya Cirosu		
Türkiye Cirosu		*

Kaynak: Bildirim Formu

200 * Ferrosan'ın Türkiye'de tüketici sağlığı ürünlerinden elde ettiği ciro TL'dir.

Tablodan da görüldüğü üzere, bildirim konu işlem taraflarının ciroları 2010/4 sayılı Tebliğ'in 7. maddesinin (1) (b) bendinde öngörülen eşikleri aşmaktadır.

Öte yandan Tebliğ'in 7. maddesinin (1) (b) bendi ile getirilen bildirim yükümlülüğünün tek istisnası, Tebliğ'in 7(2). maddesinde; *"Ortak girişimler hariç olmak üzere, bu maddenin birinci fıkrasında yer alan eşikler aşılsa dahi, her hangi bir etkilenen pazarın bulunmadığı işlemler için Kuruldan izin alınması gerekmez."* olarak belirtilmektedir. Bu bağlamda bildirim konu devralmanın bildirim tabi olup olmadığının tespitinde etkilenen pazarın varlığı önem arz etmektedir. 2010/4 sayılı Tebliğ'in ekinde yer alan bildirim formunda;

"Bildirim konusu işlemde etkilenme ihtimali olan ve

a) Taraflardan iki veya daha fazlasının aynı ürün pazarında ticari faaliyette bulunduğu (yatay ilişki),

b) Taraflardan en az bir tanesinin bir diğerinin faaliyet gösterdiği herhangi bir ürün pazarının alt veya üst pazarında ticari faaliyette bulunduğu (dikey ilişki), ilgili ürün pazarları, etkilenen pazarları oluşturmaktadır."

220 ifadelerine yer verilerek etkilenen pazarın nasıl tespit edileceği ortaya konulmaktadır. Pfizer ve Ferrosan'ın devre konu tüketici sağlığı alanında faaliyetleri sadece multivitaminler pazarında çakıştığından³, bu bağlamda bildirim konu işlem çerçevesinde multivitaminler pazarının etkilenen pazar olduğu anlaşılmıştır. Dolayısıyla bildirim konu işlem, izne tabidir.

Bildirim konu işlem neticesinde yoğunlaşma yaşanacak multivitaminler pazarında tarafların ve rakiplerin pazar paylarına Tablo 2'de yer verilmiştir.

Tablo 2: Multivitaminler Pazarındaki Teşebbüslerin 2010 Yılı Pazar Payları

Teşebbüsler	Pazar Payı(%)
Bayer	
Abdi İbrahim	
Berko	
Solgar	
Pfizer	
Ferrosan	
Diğer	
Toplam	100,00

230 Kaynak: Bildirim Formu.

Tablodaki verilerden anlaşılacağı üzere bildirim konu işlem neticesinde Pfizer'ın pazar payı %..'lik bir artışla %...'ye ulaşacak ve Pfizer'ı pazardaki 3. büyük teşebbüs konumuna getirecektir. Ayrıca Pfizer, Bayer ve Abdi İbrahim gibi güçlü rakiplerinin rekabet baskısı altında kalmaya devam edecektir. Bu çerçevede Pfizer'ın %..'lik pazar payına ulaşmasının, devralma işleminden etkilenen pazarda mevcut bir hâkim

³ Pfizer Türkiye'de multivitamin pazarında *Centrum*, Ferrosan ise *Multitabs* markasıyla faaliyet göstermektedir.

durumu kuvvetlendirmeyeceği ya da yeni bir hakim durum yaratmayacağı kanaatine varılmıştır.

240 **I. SONUÇ**

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

Bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında izne tabi olduğuna, işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde belirtilen nitelikte hakim durum yaratılmasının veya mevcut bir hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.

250